

College van burgemeester en wethouders  
Postbus 9105  
6500 HG Nijmegen

Betreft:           Gevraagd advies JMG Concept-visie op Sociaal Welzijn Nijmegen

Nijmegen, 4 juni 2026

Geacht college,

De adviescommissie Jeugd-, Maatschappelijke opvang- en Gehandicaptenbeleid heeft met belangstelling kennisgenomen van de conceptvisie Sociaal Welzijn, gedateerd 12 mei 2026. In deze adviesbrief zijn zowel adviezen (ongenummerd) alsmede vragen (genummerd) opgenomen.

#### **Voorgeschiedenis / eerdere advisering**

De commissie ondersteunt het uitgangspunt om vanuit een brede visie te werken aan Sociaal Welzijn. Eerder heeft de commissie over een aantal onderwerpen die in deze visie terugkomen al geadviseerd. Het gaat dan om [Visie Sturen op een sociale basis in Nijmegen](#), [Visie op gezondheid In Nijmegen 2040](#), [Visie financiële bestaanszekerheid 2026-2029](#), [Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning 2026-2029](#) en we hebben eerder gereageerd op de Uitvoeringsagenda vrijwilligers 2025-2028.

Gezien de brede scope van de visie is het voor de commissie onmogelijk om eventueel ontbrekende onderdelen toe te voegen.

**Advies:** De adviescommissie adviseert om in navolging van het overzicht in de beleidsnota Samen Werken Samen Sterk een vergelijkbaar overzicht op te nemen van het beleid dat door deze Visie op sociaal welzijn wordt beïnvloed.

#### **Concrete vertaling van de visie**

De commissie ondersteunt de brede aanvliegroute van de visie en de vertaling via de 4 Pijlers. Op pagina 22 wordt kort stilgestaan bij onderdelen van de visie en dat er een uitvoeringsagenda voor bestaat. De commissie is benieuwd of meerdere uitvoeringsagenda's deze visie raken en ontvangt daarvan graag een overzicht.

**Advies:** De commissie adviseert volledigheid en helderheid te scheppen en de samenhang van de onderdelen in de uitvoeringsagenda('s) te expliciteren.

#### **Brede visie en toevoegingen**

##### Visie?

Het college kiest voor een concretisering van de visie in de richting van 4 pijlers en operationalisering via de BWI (Brede Welvaartsindicator) (zie blz. 4 van de visie). In de visie wordt een definitie gegeven van sociaal welzijn (zie blz. 5). De BWI bestrijkt 11 dimensies die het welzijn van de inwoners

weerspiegelen. Het college kiest ervoor om slechts 3 dimensies daarvan te betrekken in de definitie van sociaal welzijn.

Door het terugbrengen naar 3 dimensies, gaat het college voorbij aan het feit dat er een verplichting bestaat voor het college om een minimaal basisniveau in het sociaal domein te waarborgen.

**Advies:** De commissie adviseert om ook een basisniveau van voorzieningen overeind te houden en niet te zeer te sturen op de wijkgerichte aanpak, omdat daarmee in het algemeen in bepaalde delen van de stad de sociale cohesie juist kan afnemen. De commissie is benieuwd naar een omschrijving van het minimumniveau basisniveau aan voorzieningen in alle Nijmeegse Wijken. Kan het college daarop een toelichting geven?

### **Uitgangspunten voor uitvoering Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (hierna AZWA)**

De commissie leest op blz. 9 een uiteenzetting van 4 uitgangspunten bij de uitvoering van het AZWA. Ad. 2 merkt het college op dat er geen sprake mag zijn van verdringing van de ontwikkelingen in de sociale basis. Dit ondersteunt de commissie van harte.

Recent is de [raadsbrief Sturen op een sterke sociale basis](#) aangenomen. Het college verzuimt te expliciteren hoe wordt omgegaan met mogelijke verdringing. Zoals het nu geformuleerd staat, spant het college zich slechts in om dat te voorkomen.

**Vraag 1:** Welke maatregelen neemt het college, wanneer er desondanks sprake is van verdringing binnen de beleidsontwikkelingen in de sociale basis in relatie tot de visie op sociaal welzijn?

### **Definitie basisfunctionaliteit**

Op pagina 102 van de [AZWA](#) wordt een definitie gegeven van basisfunctionaliteiten. Een definitie ontbreekt in de voorgelegde concept-visie.

**Advies:** Ter voorkoming van onduidelijkheden adviseert de commissie om de definitie zoals opgenomen in het AZWA over te nemen in de visie en de opzet meer in samenhang met deze definitie te brengen.

### **Doelstellingen binnen de 4 pijlers**

**Advies:** De commissie adviseert om te expliciteren hoe in deze visie rekening is gehouden met het recent aangenomen beleidskader Inclusie en daaruit voortkomende uitvoeringsagenda's. Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor het primair onderwijs en voortgezet onderwijs in het kader van deze visie en verzoekt het college daarop een toelichting te geven.

De commissie gaat per pijler in op de doelstellingen, waarbij de commissie adviseert om deze pijlers meer te concretiseren.

### **Pijler I: Stimuleren van gemeenschapsvorming en sociale cohesie**

De commissie begrijpt dat pijler I is gericht op faciliteiten voor ontmoeting en sociale cohesie. Er wordt veel bestaande inzet benoemd, zoals wijkcentra, sportaccommodaties, speeltuinen en kinderboerderijen.

Het is de commissie niet duidelijk hoe het huidige aanbod van activiteiten en accommodaties binnen deze pijler zich gaat verhouden tot de nieuwe activiteiten die gaan ontstaan als gevolg van de toekomstige subsidieregeling en wat daarbij het leidende afwegingskader is?

### Inzet voor het verkleinen van verschillen

Het college kiest voor de inzet van verbinders in de buurt, waaronder opbouwwerk. Dit wordt ondersteund door de commissie. Wel wil de commissie graag aandacht vragen voor de doelstelling bij dit onderwerp, namelijk een toename van de sociale cohesie.

Het college formuleert hier als doel een toename van de sociale cohesie. Naar mening van de commissie ontstaat de sociale cohesie als gevolg van de maatregelen die worden geformuleerd in de Visie op sociaal welzijn Nijmegen, maar kan naar het oordeel van de commissie geen opzichzelfstaand doel zijn van beleid.

**Advies:** De commissie adviseert om de sociale cohesie niet als doelstelling op te nemen in de visie.

**Pijler II: Stimuleren van een betrokken en zorgzaam netwerk van inwoners**

De commissie ondersteunt van harte laagdrempelige toegankelijke voorzieningen ter voorkoming van het ontstaan van verschillende loketten.

**Vraag 2 :** De commissie vraagt zich af hoe de samenhang is met de 5 verschillende toegangspoorten en ingangen voor zorg die zijn ingericht door de gemeente en ontvangt daarop graag een toelichting. Het gaat om de *Ingangen Sociale Infrastructuur*.

**Pijler III: Ondersteunen van zelfregie en zelfredzaamheid met een ondersteuningsbehoefte**

De commissie leest op pagina 16 van de conceptvisie dat het sociaal verwijzen als basisfunctionaliteit dient te worden opgeschaald. Het college geeft aan dat dit slechts kan gebeuren wanneer het aanbod waarnaar wordt doorverwezen op peil is. Daaruit leidt de commissie af dat het een voorwaarde is, dat het aanbod op peil is.

**Advies:** De commissie leest onvoldoende wanneer sprake is van een aanbod dat op peil is en adviseert dit in de conceptvisie te verduidelijken, inclusief daarvoor te hanteren indicatoren en monitoring.

Bij 'herstel' gaat het om een proces met verschillende fasen: overweldiging door een ontwrichtende gebeurtenis, worstelen met de gebeurtenis, er mee leven en leven voorbij de gebeurtenis. In de hele Visie op Sociaal Welzijn missen we deze notie van 'herstel', terwijl meerdere organisaties in de sociale basis zich expliciet bezighouden met het bevorderen van herstel. Dat doen zij op een laagdrempelige manier, die bijdraagt aan het ervaren van sociaal welzijn.

**Advies:** voeg de term 'herstel' toe aan pijler III (herstel, zelfregie en zelfredzaamheid) en werk het belang van het bevorderen van herstel (naast zelfregie en zelfredzaamheid) verder uit.

Sociaal verwijzen

Het college benoemt als 'de basis' de term sociaal verwijzen. De commissie heeft daarbij de nodige vragen en aanvullende adviezen.

Het onderdeel over sociaal verwijzen is inhoudelijk nog vrij smal en defensief ingestoken. De tekst legt vooral de nadruk op de brugfunctie tussen zorg en sociaal domein, het voorkomen van overbelasting van de sociale basis, het belang van voldoende aanbod en doorverwijzing naar welzijnsaanbod.

**Advies:** Definieer scherper wat 'sociaal verwijzen' is en maak de rol van 'welzijnscoach' explicieter als zijnde brugfunctionaris tussen het zorgdomein en welzijnsdomein.

Benoem ook expliciet dat sociaal verwijzen niet alleen een "ontlasting van zorg" is, maar vooral passende ondersteuning en welzijn bevordert. Sociaal verwijzen kan ook worden gepositioneerd als passende ondersteuning, versterking van welzijn, betere aansluiting tussen domeinen en het vergroten van zelfregie en veerkracht van inwoners.

Pagina 16 citaat: “We vinden het belangrijk dat inwoners met een ondersteuningsbehoefte op een passende manier geholpen worden. Daarom is ons uitgangspunt dat inwoners die niet verder geholpen kunnen worden binnen ‘sociaal verwijzen’ doorverwezen worden naar andere vormen van hulp en ondersteuning”.

Sociaal verwijzen lijkt in deze tekst vooral een doorgeefluik, terwijl sociaal verwijzen juist inzet op brede vraagverheldering middels een of meerdere gesprekken, een brede blik, aandacht voor verschillende leefgebieden, zelfregie van de inwoner en passende toeleiding.

Binnen sociaal verwijzen staat brede vraagverheldering centraal. Daarbij wordt samen met inwoners gekeken naar onderliggende oorzaken van psychosociale klachten en naar passende ondersteuning op verschillende leefgebieden, zoals sociale contacten, mentale gezondheid, financiële bestaanszekerheid, participatie en zingeving.

**Advies:** Pas deze formulering aan. Maak ook concreter wat wordt bedoeld met ‘niet verder geholpen kunnen worden binnen ‘sociaal verwijzen’.

Sociaal verwijzen kan expliciet gekoppeld worden aan gezondheidsgelijkheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dat sluit heel goed aan op het leidende principe “Ongelijk investeren voor gelijke kansen.”

**Advies:** Maak deze koppeling tussen sociaal verwijzen en gezondheidsgelijkheid explicieter.

#### Informele organisaties

Onderdeel van pijler III: is ook om ondersteuning van informele organisaties te versterken. De inzet van het college is om deze organisaties onder andere door middel van kennisbevordering te versterken om met toenemende complexiteit om te gaan.

**Vraag 3:** Kan het college een toelichting en nadere concretisering geven van de interventies waaraan wordt gedacht om deze doestelling gestalte te geven? Dit klemt temeer daar op pagina 20 bij de financiële sturing, de nadere invulling ontbreekt.

#### **Pijler IV Ondersteunen van veerkracht, sociale steun en zelfontplooiing van jongeren**

De commissie ondersteunt de inzet van een stadsbrede dekking van activiteiten. Het college geeft aan dat men het aanbod per stadsdeel gaat analyseren. Naar het idee van de commissie gebeurt dit al door stadsdeelprogrammeren.

**Vraag 4:** De commissie vraagt zich derhalve af of het hier gaat om wederom een nieuwe analyse en hoe de uitkomsten daarvan onderling worden gewogen om te komen tot effectieve inzet van mensen en middelen en hoe dit wordt ingericht.

#### **Financiële sturing**

Met dit kader wordt ook ruimte in een aantal financiële structuren geschapen, met als doel om de sociale basis meer ruimte te geven. Een aantal regelingen worden nader beschreven door het college. Deze toelichting helpt om meer begrip te krijgen rondom de sturing.

**Advies:** De manier van sturen is op dit moment beschreven, maar de concrete bedragen ontbreken vooralsnog. De commissie adviseert dit te concretiseren middels bedragen.

#### **Monitoring**

De monitoring staat summier beschreven in dit visiestuk. Dat lijkt in de geest van de bedoeling van

versterking sociale basis. Het impact-denken kan echter steviger worden verankerd in de sturing.

**Advies:** De commissie adviseert om dit nader in de visie te concretiseren en met elkaar in overeenstemming te brengen.

**Tot slot:**

De commissie beveelt aan om een begrippenlijst en leeswijzer op te nemen in de visie.

Met vriendelijke groeten,

Gert van den Berg  
Interimvoorzitter adviescommissie JMG

--

ambtelijk secretaris J. Portier MO10

5.1.2e

# Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	5